

[Total No. of Pages : 3]

03231B**Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer - 2021****DRAVYAGUN VIGYAN - II****(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) दंती, पलाश व लांगली या द्रव्यांचे लॅटिन नाव, फॅमिली व प्रयोज्यांग लिहा.

Write down the latin name, family and part used in Danti, Palash and Langali.

- b) 'कस्तुरी' या द्रव्याचे प्रकार व गुणकर्म लिहा.

Write the types and gunakarma of 'Kasturi'.

- c) वचा व कुमारी यांचे बाह्य उपयोग वर्णन करा.

Explain the uses of vacha and kumari as an external application.

03231B

- d) धातकी या द्रव्याचे रसपंचक व दोषघ्नता लिहा.

Write the Rasapanchaka and doshaghna of Dhataki.

- e) 'गुंजा' या द्रव्याचे प्रकार, रासायनिक संघटन व विषलक्षणे लिहा.

Write the types, chemical composition and toxic effects of gunja.

- f) 'धतुर' या द्रव्याचे स्वरूप आकृतीसह वर्णन करून कल्प लिहा.

Write the external morphology of Dhatura with figure and give the formulations.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) 'वंश' या द्रव्याचे उत्पत्तीस्थान, संग्रहण, रसपंचक, गुणकर्म व कल्प लिहा.

Write utpattisthan, sangrahan, rasapanchak, gunakarma and kalpa of 'vansha'.

- b) सूत्र स्पष्ट करा 'गोक्षुरको मूत्रकृच्छ्रानिलहराणाम्'.

Explain the sutra 'Gokshurako mutrakruchaanilaharanam'.

- c) अशोकाचे गर्भाशयावरील कार्य स्पष्ट करा.

Explain the action of 'Ashoka' on uterus.

- d) ब्राह्मी व ज्योतिष्मती यांच्या मेध्य कर्मातील फरक रसपंचकासह स्पष्ट करा.

Explain the difference of Medhya karma between Bramhi and Jyotishmati with rasapanchaka.

- e) एरंड या द्रव्याचे पर्याय, प्रकार, व आमायिक प्रयोग लिहा.

Write the synonyms, types and amayik prayoga of Eranda.

- f) 'चित्रक' या द्रव्याचे रसपंचक सांगून ग्राही कर्म स्पष्ट करा.

Write the rasapanchaka of 'Chitraka' and explain its grahi karma.

- g) हरीतकीचे प्रकार सांगून रसायन कर्म स्पष्ट करा.

Write the types of Haritaki and explain its Rasayan karma.

03231B
SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) 'खदिर' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Khadir' with respect to gana, kula, scientific name, botanical description, rasapanchak, doshaghna, rogaghna etc.

- b) 'यष्टीमधू' या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, रसपंचक, दोषघ्नता रोगघ्नता इ. मुद्दयांच्या आधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Yashtimadhu' with the help of gana, kula, scientific name, rasapanchaka, doshaghna, rogaghna etc.

- c) प्रमेह या व्याधीवर कार्य करणाऱ्या तीन द्रव्यांची प्रमेहघ्नता रसपंचकाधारे सविस्तर वर्णन करा.

Write the antidiabetic activity of any three drugs on the basis of their rasapanchaka.

- d) खालील वनस्पतींची कर्मे स्पष्ट करा.

- कुटजाचे अतिसारघ्न कर्म
- गुडूचीचे ज्वरघ्न कर्म
- वासा चे रक्तपित्तघ्न कर्म

Explain the following actions of drugs :

- Atisaraghna action of kutaja
- Jwaraghna action of guduchi
- Raktapittaghna action of vasa

